

Serile Teatrului Mic

Se vorbește de mult timp despre sincretismul artistic, despre fuziunea artelor în realizarea unui tot numit spectacol.

Mulți pun în grabă semnul egalității între sincretic și modern, lucru evident eronat, chiar dacă secolul nostru a adăugat elemente noi ca filmul, banda înregistrată, televiziunea.

Artele se îmbină, se potențează reciproc într-o confluență inefabilă. Artiștii moderni sînt din ce în ce mai preocupați de aceste apropieri, fapt dovedit și de numărările spectacole în care teatrul își dă mîna cu muzica, poezia cu dansul, toate într-un cadru scenic în care suverane sînt artele plastice. Iar cînd aceste preocupări sînt materializate de adevărați animatori culturali, șirul manifestărilor captează pe deplin atenția publicului. Așa a fost și la Teatrul „Nottara” și la Filarmonică și la Muzeul de artă al R.S.R. etc.

La Teatrul Mic bunăoară condițiile amintite mai sus sînt îndeplinite cu prisosință. Cînd un Dinu Săraru și un Iosif Sava își dau mîna se naște un adevărat act de cultură, fie că poartă titlul „Marile întîlniri ale Teatrului Mic” sau, mai recent, „Paralele literar-muzicale”. Alegînd la întîmplare cîteva teme ne putem face o idee despre largă lor deschidere: „Eminescu-Enescu”, „Nichita Stănescu-Bach”, „Rilke-Brahms”, „Goethe-Beethoven”, „Muzica italiană-poezia italiană”, „Esenin și muzica” etc.

Unele apropieri pot părea la prima vedere deconcertante. Dar firele ascunse ce leagă elementele enunțate în titlu sînt cu atât mai seducător de descoperite.

Avînd la dispoziție sala și excepționala trupă de actori a Teatrului Mic, ba chiar și alți actori bucureșteni, Iosif Sava își aduce la rîndu-i de fiecare dată „artileria grea” de invitați, muzicieni, critici de artă, filozofi ai culturii. Și astfel Leopoldina Bălănuță, Valeria Seciu, Victor Rebengiuc, Ioana Pavelescu, Florin Călinescu și alții alții se întîlnesc cu Zoe Dumitrescu Bușulenga și Serafim Antropov, cu Dumitru Solomon și Aurelian Octav Popa, cu Ștefan Niculescu și Eugen Simion, cu alții alții.

Spre sfîrșitul stagiunii, de exemplu, un titlu ca „Baudelaire și muzica” a născut scrieri de inteligență și talent, momente de mare emoție artistică, controverse benefice pentru un public ce învață parcă „arta de a fi spectator” cum ar spune Victor Ernest Mașek. Zoe Dumitrescu Bușulenga emitea judecăți definitorii despre marele poet, intrînd chiar în polemici cu alți invitați, dar cînd tensiunea creștea Iosif Sava o „stringea” cu o sonată de Scarlatti. Rebengiuc cu arta sa unică recita **Podoabele**. Pianista Viorica Rădoi se avînta în discuție amintind că a pregătit cu studenții săi eminenți de la Conservator un program de muzică romantică, cea mai apropiată, după opinia ei, de poezia lui Baudelaire.

Iosif Sava vorbește despre „doi damnați”, Baudelaire și Paganini. Filozoful Ludwig Grünberg și Zoe Dumitrescu Bușulenga intră într-o pasionantă controversă asupra existenței unor personalități a căror operă n-a fost influențată de nimic, Bușulenga avînd atu-ul numit Ion Creangă. Se comentează mult despre intuiția lui Baudelaire în a fixa locul muzicii în poezie. Mai, mult chiar, despre clarviziunea sa în fața geniului wagnerian, lupta pe care a dat-o cu critica muzicală a timpului ce defăima pe autorul „Walterkiriei”.

Și din nou Rebengiuc, cu două momente din proza celui omagiat, urmate de o sonată de Poulenc în interpretarea surprinzător de matură a doi tineri instrumentiști de excepție: Viniciu Moroiu și Ovidiu Căplescu.

Și chiar dacă legătura cu personalitatea șefului de școală în arta contrabasului Iosif Prunea apărea oarecum forțată, farmecul lui Serafim Antropov, ca și profesionalismul profesorului Ion Cheptea cuceresc. Butada serii o rostește Antropov: „Dacă Prunea spunea că la contrabas se poate cînta ca la violoncel, atunci la violoncel trebuie cîntat ca la vioară”.

Florin Călinescu „șoptește” **Motanul** iar Rebengiuc își încheie strălucit evoluția cu **Moartea artiștilor**.

Am reprodus succint „scenariul” unei serii, revelator pentru ceea ce se întîmplă în sala Teatrului Mic, luată cu asalt de public chiar și în serile în care nu se joacă **Richard al III-lea** sau **Doamna cu camelii**.

Cristian MIHAILESCU